

199

Økonomi- og Erhvervsministeriet. København, den 23. juli 2008.

- a. Økonomi- og Erhvervsministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til at yde en statslig garanti til dækning af Danmarks Nationalbanks eventuelle tab på den likviditetstilførsel, som Nationalbanken yder ekstraordinært til Roskilde Bank A/S. Statsgarantien vil skulle dække eventuelle tab, som Nationalbanken som ikke-efterstillet kreditor måtte lide, der rækker udover de første 750 mio. kr., som den finansielle sektor (Det Private Beredskab) dækker.
- b. Indledningsvis skal det anføres, at nærværende aktstykke omhandler en konkret finansiell krisesituation for et større pengeinstitut. De potentielle negative konsekvenser forbundet med pengeinstitutets krise samt hastigheden, hvormed de vil kunne indtræde, vurderes at nødvendiggøre en hastebehandling af aktstykket.

Roskilde Bank A/S har ved selskabsmeddelelse pr. 10. juli 2008 oplyst, at i forbindelse med den normale gennemgang af udlån og garantier i sammenhæng med udarbejdelse af halvårsregnskabet har bankens ledelse måttet konstatere, at der vil skulle foretages nedskrivninger i et væsentligt større omfang end hidtil antaget. Den endelige størrelse og omfanget af nedskrivningerne kendes endnu ikke, men vil blive offentliggjort, så snart størrelsen af de endelige beløb foreligger.

Ledelsen i Roskilde Bank A/S vurderer, at banken overholder såvel lovens krav om soliditet som bankens opgjorte solvensbehov efter de nødvendige nedskrivninger.

Roskilde Bank A/S er landets 8. største bank (målt ved arbejdende kapital) med en balance på knap 43 mia. kr., og dens egenkapital androg pr. 31. marts 2008 2,7 mia. kr. Bankens aktier er noteret på OMX Den Nordiske Børs (tidligere Københavns Fondsbørs).

Banken havde pr. 31. marts 2008 105.000 kunder (heraf 90.000 privatkunder), 32.805 aktionærer, 655 medarbejdere og 26 filialer.

En stor del (ca. 43 pct.) af bankens udlån og garantier er relateret til ejendomsmarkedet. I selskabsmeddelelsen er det oplyst, at uroen på de finansielle markeder – og ikke mindst krisen på det danske ejendomsmarked – har medført, at en række af de store udlånsengagementer har udviklet sig i meget negativ retning. Hertil kommer, at kreditvurderingsbureauet Moody's har nedgraderet Roskilde Bank A/S på nogle områder.

Bankens ledelse har undersøgt muligheden for at gennemføre en kapitaludvidelse, men er kommet til den konklusion, at en sådan ikke har været mulig at gennemføre. Der har derfor været drøftelser med en række potentielle købere af bankens virksomhed, men disse drøftelser har endnu ikke ført til et bud på banken.

Roskilde Bank A/S har den 14. juli 2008 offentliggjort en nærmere redegørelse for årsag, forløb og omstændigheder vedrørende bankens usikre situation.

Nationalbanken har – efter drøftelse med Økonomi- og Erhvervsministeriet, Finanstilsynet og Finansrådet – i den givne situation besluttet at stille den fornødne likviditet til rådighed for Roskilde Bank A/S, og der er indgået aftale herom af 10. juli 2008.

Formålet med at stille den fornødne likviditet til rådighed for Roskilde Bank A/S er at skabe rum for, at der kan findes en hensigtsmæssig løsning på bankens problemer.

Likviditetsværnet skal også ses i lyset af, at Roskilde Bank er en forholdsvis stor bank med en høj grad af udenlandsk funding, hvis eventuelle betalingsstandsning kan have afsmittende negative effekter på det danske finansielle marked i en tid, hvor danske banker er afhængige af udenlandsk funding. Hertil kommer, at de finansielle markeder pt. er langt mere følsomme end normalt på grund af uro og generelt manglende tillid i forlængelse af kreditkrisen på såkaldte sub-primelån i USA.

Bankens samlede udlån udgjorde pr. 31. marts 2008 33,4 mia. kr., mens egenkapitalen udgjorde 2,7 mia. kr. Det samlede fundingbehov til finansiering af bankens udlån udgør således godt 30 mia. kr. Dertil kommer, at da Roskilde Bank A/S fortsætter som bank, kræver dette i henhold til § 152 i lov om finansiel virksomhed, at banken opfylder lovens likviditetskrav. Dette betyder, at Roskilde Bank A/S – som alle andre banker i Danmark – skal have en likviditet svarende til 10 pct. af bankens gælds- og garantiforpligtelser fraregnet efterstillede kapitalindskud, der kan medregnes ved opgørelsen af basiskapitalen. Dette likviditetsbehov er anslået til knap 5 mia. kr.

Det samlede fundingbehov til finansiering af bankens udlån og til opfyldelse af lovens likviditetskrav udgør således godt 35 mia. kr.

Det er ikke umiddelbart muligt at foretage en præcis opgørelse af størrelsen af det likviditetstræk på Nationalbanken, der kan blive tale om. Det bedste skøn inklusive dækning af lovens likviditetskrav er, at det ikke vil overstige 15-20 mia. kr.

Nationalbanken tager en ekstraordinær høj rente for at stille likviditeten til rådighed. Renten vil udgøre 1 pct. point mere end renten på den særlige lånefacilitet, som Nationalbanken stillede til rådighed for markedet i maj 2008, og som pt. andrager 5,6 pct. Det svarer til, at renten udgør 2 pct. point mere end Nationalbankens almindelige udlånsrente, der pt. andrager 4,6 pct.

Normalt vil Nationalbanken kun yde likviditet mod betryggende sikkerhed, hvilket Roskilde Bank A/S selv sagt ikke vil kunne stille.

Sikkerheden består derfor dels i en tabskaution (garanti) på 750 mio. kr. fra først den finansielle sektor (privat garanti) og dels en statsgaranti, der dækker det eventuelle resterende tab.

Den danske finansielle sektor i form af Det Private Beredskab til Afvikling af Nødlidende Banker, Sparekasser og Andelskasser (Det Private Beredskab) har den 10. juli 2008 indgået en aftale med Nationalbanken om, at den dækker tab op til 750 mio. kr. som Nationalbanken måtte lide ved som ikke-efterstillet kreditor at have stillet en ubegrænset kreditfacilitet (trækningsret) til rådighed for Roskilde Bank A/S.

I tilfælde af eventuelle yderligere tab udover de 750 mio. kr. på likviditetstilførslen fra Nationalbanken til Roskilde Bank A/S søges dette dækket af den foreslåede statsgaranti.

Ved den statslige garantistillelse vedrørende Roskilde Bank vil det gælde, at statsgarantien først dækker, når al egenkapital (aktionærerne) og anden ansvarlig kapital er tabt. Det følger af konkurslovens almindelige regler, idet Nationalbanken ved likviditetstilførslen kommer ind som almindelig kreditor, det vil sige som ikke-efterstillet kreditor.

En sådan statslig garantistillelse svarer i store træk til den praksis, som blev fulgt i forbindelse med Varde Bank-sagen og Færøbank-sagen fra 1990'erne. I Varde Bank sagen gik man endda videre, da der ikke blot var tale om garanti for likviditetsstøtte, men også statslig dækning af den såkaldte ansvarlige indskudskapital. Ved rekonstruktionen af Varde Bank var der også tale om landets på daværende tidspunkt 8. største bank.

Med henblik på at sikre Nationalbankens og statens interesser er der i den indgåede låne-aftale mellem Nationalbanken og Roskilde Bank A/S fastsat nogle betingelser som forudsætning for den ydede likviditetsstøtte.

For det første er det aftalt, at Roskilde Bank A/S ikke uden Nationalbankens samtykke må foretage dispositioner, som rækker udover videreførelse af bankens nuværende aktiviteter, ligesom Roskilde Bank A/S ikke uden Nationalbankens samtykke må foretage dispositioner, som har eller kan få særlig betydning for Nationalbanken. Nationalbanken vil bestemme, hvilke be-

slutninger der må karakteriseres som så vidtrækkende dispositioner, at de skal forelægges til forudgående godkendelse.

For det andet har Roskilde Bank A/S forpligtet sig til at arbejde for et helt eller delvist salg af banken inden for de næste 6 måneder. Dette er for at sikre, at der fortsat arbejdes på en løsning på bankens økonomiske vanskeligheder.

I den forbindelse er Nationalbanken berettiget til efter samråd med Roskilde Bank A/S at anvise en investeringsbank, som Roskilde Bank A/S skal gøre brug af til salg af virksomheden.

For det tredje forpligter Roskilde Bank A/S sig til, at såfremt banken ikke opfylder lovens kapitalkrav, skal banken efter anmodning fra Nationalbanken overdrage virksomheden til en af Nationalbanken anvist køber, med mindre Roskilde Bank A/S selv kan finde en køber inden for den frist, som Finanstilsynet fastsætter for at opfylde solvenskravet, og denne køber vil give en bedre pris og indfri lånet til Nationalbanken. Overdragelsen skal forelægges generalforsamlingen i Roskilde Bank A/S i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed § 246.

For det fjerde er det i låneaftalen bestemt, at Roskilde Bank A/S kun må anvende Nationalbankens likviditetstilførsel til at dække det likviditetsbehov, der til enhver tid er nødvendigt for at videreføre bankens og dens datterselskabers aktiviteter. Nationalbankens likviditetstilførsel må ikke anvendes til at investere i nye aktiviteter, bortset fra dem der er naturlige som led i den daglige drift af bankens bankforretning, herunder i forhold til nødlidende engagementer, eller til at optræde aggressivt på de kommercielle markeder.

Med hensyn til de statsfinansielle konsekvenser er det vanskeligt at skønne over, hvor store udgifter staten kan påføres ved Nationalbankens ekstraordinære likviditetsstøtte.

Træk på Nationalbankens likviditet skal ikke som udgangspunkt betragtes som et tab. Staten vil først opleve udgifter på statsgarantien, hvis Nationalbankens lån (likviditetsstøtten) misligholdes fra Roskilde Bank A/S' side, og efter at de første tab på op til 750 mio. kr. er dækket af den af den finansielle sektor stillede sikkerhed.

Hvis likviditetsværnet fungerer efter hensigten, og banken snarest muligt sælges til anden side, vurderes der ikke at blive tale om egentlige tab på garantien.

Risikoen for tab er størst i relation til Roskilde Bank A/S' ejendomsengagementer, hvor risikoen for tab vil afhænge af dels konjunkturudviklingen inden for ejendomsbranchen og dels afviklingsformen og hastigheden af bankens ejendomsengagementer.

Det begrænser dog statens risiko, at den finansielle sektor dækker de første 750 mio. kr. i eventuelle tab.

Økonomi- og erhvervsministeren vil som kgl. bankkommissær løbende modtage underretning fra Nationalbanken om status på træk på statsgarantien. Finansudvalget vil i forlængelse heraf blive orienteret.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, fordi der ikke på finansloven er hjemmel til at stille den ansøgte garanti over for Nationalbanken.
- d. Statslig involvering i form af en garanti kan rejse spørgsmål om eventuel statsstøtte. På den baggrund har regeringen den 11. juli 2008 taget kontakt til EU-Kommissionen med henblik på notifikation i henhold til reglerne om statsstøtte.
- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for 2008 optages følgende tekstanmærkning under § 08. Økonomi- og Erhvervsministeriet, dispositionsrammer m.v.:

»Nr. 7 ad 08

Økonomi- og erhvervsministeren bemyndiges til at yde garanti af statskassen til dækning af Danmarks Nationalbanks eventuelle tab på den likviditetstilførsel, som Nationalbanken yder ekstraordinært til Roskilde Bank A/S. Statsgarantien vil skulle dække det eventuelle tab, som Nationalbanken som ikke-efterstillet kreditor måtte lide på baggrund af likviditetstilførslen, der

måtte række ud over de første 750 mio. kr., som den finansielle sektor (Det Private Beredskab) dækker.«

f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

BENDT BENDTSEN

/ Tom Loesch

Til Finansudvalget.